

- Скасаваная залатая акцыя.
- Беларуска ўлады падаюць сыгналы гатоўнасці да збліжэньня з ЭЗ.
- Унутраных крыніцаў фінансаваньня інвэстыцыяў зрабілася недастаткова.
- У 2007 г. умовы гандлю пагоршыліся.
- Пастаўшчыкі нафты атрымалі ў выглядзе субсідыяў больш за палову даходаў бюджэту ад мытаў на нафтапрадукты.

Палітыка: беларускія ўлады падаюць сыгналы гатоўнасці да збліжэньня з ЭЗ

У лютым міністр замежных справаў Беларусі С. Мартынаў правёў неафіцыйную сустрэчу з прадстаўнікамі МЗС Нямеччыны, дэпутатамі Бундэстагу і прадстаўнікамі воргану ЭЗ. Афіцыйна быў пацверджаны толькі сам факт гэтай сустрэчы, пры гэтым дадатковай інфармацыі аб яе правядзеньні і выніках не было. У камэнтах для СМІ эўрапейскія чыноўнікі адзначылі, што ў межах дадзенай сустрэчы бакі абмяняліся меркаваньнямі аб шляхах збліжэньня Беларусі і ЭЗ. Сам факт дадзенай сустрэчы, а таксама шэраг унутрыпалітычных дзеяньняў беларускіх уладаў сьведчаць пра іх гатоўнасьць ісьці на збліжэньне з ЭЗ. Крокі ў накірунку паляпшэньня ўзаемаадносін Беларусі і ЭЗ могуць добра паўплываць і на эканамічную сытуацыю ў Беларусі за кошт выкарыстаньня магчымасьцяў у межах эўрапейскай палітыкі суседзтва.

Рэальны сэктар: недахоп крыніцаў фінансаваньня інвэстыцыяў

У студзені рэальны ВУП вырас на 8.3% г/г, што вышэй, чым у 4 кв. 2007 г. (7.3% г/г). Гэта адбылося дзякуючы паскарэньню росту прамысловай вытворчасці да 12.1% г/г. Такая дынаміка пераважна тлумачылася эфэктам нізкай базы – у студзені 2007 г. скарачалася вытворчасць у электраэнэргетыцы і паліўнай прамысловасьці, а ў студзені бягучага году гэтыя галіны прадэманстравалі высокія тэмпы росту і забясьпечылі 41% прыросту прамысловай вытворчасці. Паскарэньне росту ў машынабудаваньні, верагодна, тлумачылася працягам інвэстыцыйнага буму ў Расеі і Ўкраіне і, адпаведна, ростам беларускага экспарту ў гэтыя краіны.

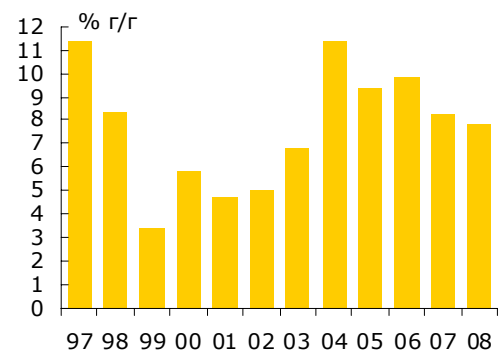
Паскарэньне росту ВУП адбылося на фоне падзеньня інвэстыцыяў, якія скараціліся ў студзені на 2.9% г/г. Фінансаваньне інвэстыцыяў за кошт уласных сродкаў прадпрыемстваў і банкаўскіх крэдытаў у студзені зьнізілася на 6.0 і 7.1% г/г адпаведна. Вырасьлі адно інвэстыцыі, прафінансаваныя зь бюджэту (прырост на 18% г/г) і за кошт простых замежных сродкаў (на 232.8% г/г, але роля апошніх застаецца нязначнай). Ва ўмовах падзеньня інвэстыцыяў рост ВУП з боку попыту тлумачыцца паскарэньнем росту экспарту, у асноўным у выніку павелічэньня паставак нафтапрадуктаў (за кошт эфэкту нізкай базы студзеня 2007 г.). Аднак без знаходжаньня крыніцаў фінансаваньня інвэстыцыяў захаваньне высокіх тэмпаў эканамічнага росту да канца году будзе праблематычным.

Структурныя тэндэнцыі: нераўнамернае павышэньне тарыфаў на газ і электраэнэргію

Інвэстыцыйны клімат. У сакавіку быў падпісаны ўказ, які скасоўвае права залатой акцыі ў Беларусі. Указ

Насельніцтва: 9.69 млн чалавек
Прамысловасьць / ВУП: 26.7%
Сельская гаспадарка / ВУП: 7.4%
Інвэстыцыі / ВУП: 26.3%
Экспарт: Расія 37%, ЭЗ 44%
Імпарт: Расія 60%, ЭЗ 22%

Дынаміка рэальнага ВУП

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу. Прагноз на 2008 г. – Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Дасьледчы цэнтр ІПМ

Нямецкая эканамічная група
ў Беларусі

220088 г. Мінск, вул. Захарова, 76
Тэл./факс +375 (17) 210 0105
Электронная пошта bmer@research.by
Вэб-сайт <http://research.by/>

Пераклад на беларускую мову
ажыццяўляецца пры падтрымцы часопіса
"Новая Эўропа", <http://n-europe.eu/>

© Дасьледчы цэнтр ІПМ, 2008

абгрунтаўваецца неабходнасцю "стварэння спрыяльных умоваў для прыцягнення замежных інвестыцыяў". За пэрыяд 1997–2008 гг. гэтак было выкарыстанае ў 38 выпадках, а па стане на пачатак сакавіка 2008 г. дзейнічала на 10 прадпрыемствах. Хоць залатая акцыя і зьяўлялася істотнай перашкодай для патэнцыйных інвестараў, яна была не адзіным фактарам, які абмяжоўваў плыню замежных інвестыцыяў. Аднак магчыма, што гэты ўказ зьяўляецца пачаткам рэалізацыі комплексу захадаў, скіраваных на паляпшэнне інвестыцыйнага клімату і прадугледжаных праграмай развіцця фондавага рынку. Наступным крокам у гэтым накірунку можа стаць скасаванне забароны на адчужэнне акцыяў, набытых у працэсе палёгкавай прыватызацыі. Паводле шэрагу СМІ, адпаведны праект прэзідэнцкага дэкрэту быў падрыхтаваны яшчэ ў лютым.

Тарыфная палітыка. Напрыканцы студзеня былі павышаныя ўнутраныя тарыфы на газ і электраэнергію. Для прадпрыемстваў цана на газ вырасла на 21.3% (да USD 145.2 за тыс. м³), а для насельніцтва тарыфы на прыродны і вадкі газ павысіліся на 20–64%. Тарыфы на электраэнергію былі павялічаныя нязначна – для прадпрыемстваў на 1.5%, для насельніцтва – на 3.6% (да USD 0.054 за кВт/ч). Апроч таго, былі захаваныя ранейшыя тарыфы на цеплавую энергію. Такім чынам, асноўная нагрузка, звязаная з ростам цэнаў на імпартаваны газ, легла на электраэнергетычную галіну, што знізіць яе магчымасці па інвэставацьні ў мадэрнізацыю і энэргазбераганне.

Вонкавы гандаль: пагаршэнне умоваў гандлю ў 2007 г.

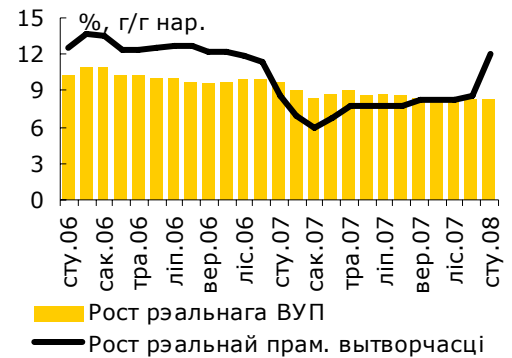
У 2007 г. дэфіцыт гандлю таварамі склаў USD 4.3 млрд, павялічыўшыся ў параўнаньні з 2006 г. на 65.4% і дасягнуўшы 9.8% ад ВУП (7.2% у 2006 г.). У цэлым рост экспарту і імпарту пераважна быў абумоўлены павышэннем цэнаў (76% і 75% адпаведна). Аднак дынаміка імпарту не была аднароднай у залежнасці ад геаграфіі гандлю – рост імпарту з Расеі на 95% тлумачыўся цэнавым фактарам, а імпорт з краінаў па-за СНД на 70.2% абумоўліваўся павелічэннем фізічных аб'ёмаў паставак. У 2007 г. істотны ўплыў на дынаміку гандлю мела павышэнне цэнаў на газ (больш, чым у 2 разы) і нафту (на 34.6%), што прывяло да дэфіцыту гандлю энэргетычнымі таварамі ў памеры USD 1.6 млрд (дадатнае сальда USD 131.7 млн. у 2006 г.). У выніку неспрыяльных умоваў гандлю энэргетычнымі таварамі (1.03 у 2006 г. і 0.80 у 2007 г.) агульны індэкс умоваў гандлю пагоршыўся ў параўнаньні з 2006 г. (1.04) і склаў 0.97.

У гандлі паслугамі ў 2007 г. сфармавалася дадатнае сальда каля USD 1 млрд. Паводле дадзеных НББ (у адпаведнасці з мэтадалёгіяй плацёжнага балансу), дадатнае сальда гандлю паслугамі на 30.8% кампэнсавала дэфіцыт гандлю таварамі. Выніковы дэфіцыт гандлю таварамі і паслугамі склаў USD 2.7 млрд (6.1% ад ВУП, 4.2% у 2006 г.), у той час як урад ставіў задачу дасягнуць дадатнага сальда ў памеры USD 0.5 млрд.

Дзяржаўныя фінансы: пастаўшчыкі нафты атрымалі ў выглядзе субсідыяў больш за палову даходаў бюджэту ад мытаў на нафтапрадукты

Паводле папярэдніх дадзеных, у 2007 г. бюджэт быў выкананы з прафіцытам 0.6% ад ВУП (1.4% у 2006 г.). Даходы кансалідаванага бюджэту склалі 50% ад ВУП, што на 1.6 адсоткавага пункта вышэй за ўзровень мінулага году. Крыніцай росту даходаў сталі экспартныя мыты, паступленьні

ВУП і прамысловая вытворчасць

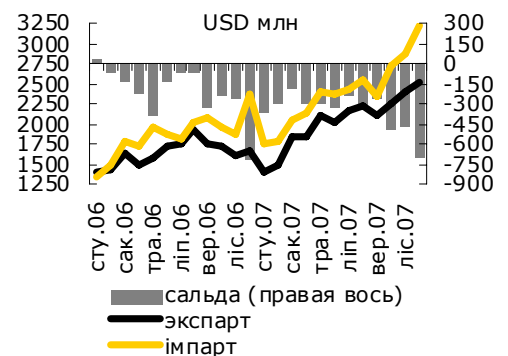
Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Унёсак галін у прырост прамысловай вытворчасці ў студзені 2008 г.

	Прырост, Унёсак у прырост	
	%	
Прамысловасць	12.1	12.1
электраэнергетыка	15.7	1.1
паліўная	16.9	3.9
чорная металургія	9.2	0.4
хімічная і нафтахімічная	1.5	0.2
машынабудаванне і мэталаапрацоўка	19.0	3.7
дрэваапрацоўка	12.7	0.4
будаўнічых матэрыялаў	11.2	0.3
лёгкавая	-5.2	-0.2
харчовая	5.9	0.7
іншыя	13.1	1.7

Заўвага. Унёсак у прырост у адсоткавых пунктах. Крыніца: разьлікі паводле дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Дынаміка вонкавага гандлю таварамі

Крыніца: Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Індэксы умоваў гандлю

Групы тавараў	2007	2006
Інвестыцыйныя	1.075	1.083
Прамежкавыя энэргетычныя	0.917	1.035
іншыя прамежкавыя	0.802	1.029
Спажывецкія харчовыя	1.064	0.997
нехарчовыя	1.066	1.011
Разам, без энэргетычных	1.058	0.986
Усяго	--	1.077
	0.975	1.038

Крыніца: разьлікі паводле дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

ад якіх павялічыліся ў параўнаньні з 2006 г. на 3.8 адсоткавага пункта. Гэтыя дадатковыя даходы ад падаткаабкладаньня экспарту нафтапрадуктаў кампэнсавалі страты ад скасаваньня падаткаў на фонд заробку (0.9 адсоткавага пункта), зьніжэньня паступленьняў ад ПДВ, акцызаў і іншых падаткаў на тавары і паслугі (0.3, 0.4 і 0.4 адсоткавага пункта адпаведна).

Выдаткі кансалідаванага бюджэту ў 2007 г. склалі 49.4% ад ВУП, перавысіўшы мінулагадні ўзровень на 2.4 адсоткавага пункта. Рост выдаткаў адбыўся за кошт павелічэньня агульнадзяржаўных выдаткаў і выдаткаў на эканоміку (на 0.5 і 2.0 адсоткавых пункта адпаведна). Павелічэньне выдаткаў на нацыянальную эканоміку прыпала на другое паўгодзьдзе, што звязана з выплатамі субсідыяў пастаўшчыкам нафты і ростам выдаткаў у сьнежні (на гэты месяц прыпала 20% усіх выдаткаў на нацыянальную эканоміку, а на год раней – 14.3%). Такім чынам, у 2007 г. пастаўшчыкі нафты атрымалі ў выглядзе субсідыяў больш за палову даходаў бюджэту ад мытаў на нафтапрадукты.

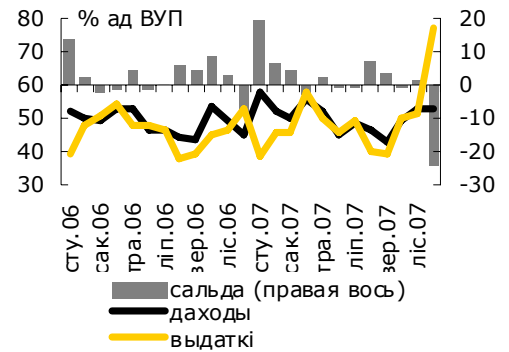
Манэтарная палітыка: скарачэньне золатавалютных рэзэрваў

У студзені чыстыя замежныя актывы ВГКР зьнізіліся на 2.3% м/м. Гэта было абумоўлена зьніжэньнем валютных дэпазытаў ураду ў НББ у выніку выплаты асноўнай пазыкі і адсоткавых плацяжоў па пазычаных сродках. Асноўным жа каналам зьмены грашовай прапановы стала акумуляваньне сродкаў на рублёвых рахунках ураду ў НББ (BYR 670.5 млрд). Такім чынам, у студзені апэрацыі Міністэрства фінансаў былі дамінуючымі ў структуры ворганаў ВГКР, вызначаючы дынаміку грашовай прапановы. У выніку грашовае база ў студзені скарацілася на 11.3% м/м, а ў гадавым вымярэнні яе рост запаволіўся да 29.5% г/г (38.4% г/г у сьнежні).

Сэзоннае скарачэньне грашовай прапановы НББ у студзені абумовіла зьмяншэньне лішкаў ліквіднасьці камэрцыйных банкаў. Акрамя таго, у апошнія месяцы камэрцыйныя банкі зьнізілі тэмпы пазыкаў з-за мяжы, у выніку чаго іх чыстыя замежныя актывы троху павялічыліся (на 10.4% м/м). Таму тэмпы росту крэдытаваньня эканомікі зьнізіліся да 43.6% г/г (46.3% г/г у сьнежні). Аднак паколькі ў сьнежні студзені банкаўская сыстэма, зьмяняючы свой узровень ліквіднасьці, фактычна нівельвала ўплыў ваганьняў грашовай прапановы, то адсоткавыя стаўкі на крэдытна-дэпазытным рынку ў гэтыя месяцы істотна не зьмяняліся. Гэта абумовіла захаваньне тэндэнцыі паскарэньня росту тэрміновых рублёвых дэпазытаў і запаволеньня росту валютных дэпазытаў (але яны па-ранейшаму расьлі хутчэй за рублёвыя). У выніку дзеяньня сэзонных фактараў скарачаліся пераважныя дэпазыты насельніцтва і прадпрыемстваў. Аб'ём наяўных грошаў у студзені таксама скараціўся (на 6.1% м/м), але вырас тэмп іх росту ў гадавым вымярэнні (на 4.5 адсоткавага пункта да 22.4% г/г). Рублёвая грашовае маса скарацілася ў студзені на 6.1% м/м, а шырокая грашовае маса – на 3.7% м/м. У гадавым вымярэнні тэмпы іх росту склалі 34.0 і 38.6% г/г адпаведна (29.2 і 35.9% г/г у сьнежні).

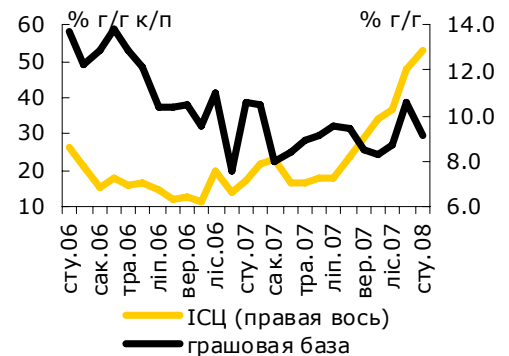
Спажывецкія цэны ў сьнежні вырасьлі на 2.5% м/м, а ў гадавым вымярэнні – на 12.9% г/г (12.1% г/г у лістападзе). Галоўнай прычынай росту спажывецкіх цэнаў у студзені стала павышэньне тарыфаў на паслугі ЖКГ у сярэднім на 20.3% да сьнежня 2007 г. Курс беларускага рубля ў студзені практычна не зьмяняўся і на 29 лютага склаў 2147 USD/BYR.

Кансалідаваны бюджэт

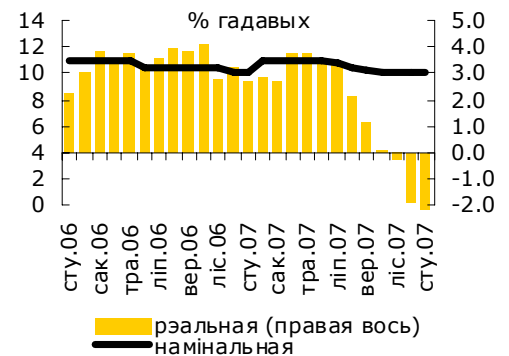
Крыніца: разьлікі паводле дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Грашовае база і ІСЦ

Крыніца: разьлікі паводле дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Стаўка рэфінансаваньня

Крыніца: разьлікі паводле дадзеных НББ і Міністэрства статыстыкі і аналізу.

Банкаўскі сэктар: прыцягненьне замежных акцыянераў прыватнымі беларускімі банкамі

У сярэдзіне лютага Мінскі транзітны банк (МТБ), адзін з найбольш паспяхоўных і сэгмэнтна сярэдніх прыватных банкаў, скончыў працэдуру па ўвядзеньні ў склад акцыянераў інвэстыцыйнага фонду "Horizon Capital". Угода была ажыццёўлена праз дадатковую эмісію акцыяў і набыцьцё фондам часткі гэтага пакету акцыяў. У выніку доля дадзенага фонду ў капітале МТБ склала 33.6%, а ўласны капітал банку павялічыўся ў 2.4 разы і склаў BYR 95.3 млрд. "Horizon Capital" зьяўляецца вядомай кампаніяй, якая працуе на рынках Усходняй Эўропы, у прыватнасьці, Украіны і Малдовы. Прыцягненьне замежных інвэстараў прыватнымі банкамі і павелічэньне за кошт гэтага капіталізацыі дадзенага сэгмэнту беларускай банкаўскай сыстэмы добра паўплывае на разьвіцьцё канкурэнтнага атачэньня ў банкаўскім сэктары. Таму, верагодна, такі шлях павышэньня канкурэнтаздольнасьці ў далейшым будучь выкарыстоўваць і іншыя прыватныя банкі.

Эканамічныя тэндэнцыі		1 кв. 06	2 кв. 06	3 кв. 06	4 кв. 06	1 кв. 07	2 кв. 07	3 кв. 07	4 кв. 07	ліс. 07	сне. 07	сту. 07
Рост рэальнага ВУП	% г/г	11.0	9.6	8.6	10.8	8.4	8.9	8.4	7.3	--	--	
Рост рэальнага ВУП	% г/г нар.	11.0	10.3	9.6	9.9	8.4	8.6	8.4	8.2	8.2	8.2	8.3
Рэальная прамысловая вытворчасць	% г/г нар.	13.5	12.6	12.2	11.3	5.9	7.7	8.2	8.5	8.3	8.5	12.1
Рэальная сельскагаспа- дарчая вытворчасць	% г/г нар.	10.1	6.9	2.2	6.1	4.4	5.2	5.6	4.1	4.3	4.1	3.5
ІСЦ	% г/г к/п	6.8	7.0	6.4	6.6	8.1	7.2	9.0	12.1	10.3	12.1	12.9
ІЦВПП	% г/г к/п	8.3	8.1	8.0	8.5	11.6	13.6	16.8	17.1	17.0	17.1	4.7
Экспарт тавараў (USD)*	% г/г	27.5	24.9	29.3	13.6	6.3	23.3	19.0	--	49.7	--	--
Імпарт тавараў (USD)*	% г/г	51.3	37.0	30.0	23.5	20.8	23.7	23.7	--	53.9	--	--
Сальда гандлю таварамі (дадзеныя НББ)	USD млн. нар.	-136	-786	-1215	-2398	-836	-1563	-2304	-3858	-3198	-3858	--
Бягучы рахунак	USD млн нар.	115	-289	-558	-1512	-641	-1152	-1652	--	--	--	--
Бягучы рахунак	% ВУП нар.	1.5	-1.8	-2.1	-4.1	-7.0	-5.8	-5.1	--	--	--	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн к/п	1290	1154	1155	1383	1565	2344	2155	4182	2717	4182	3789
Грашовая база	% г/г к/п	53	48	38	20	22	29	25	38	27	38	30
Стаўка па крэдытах у беларускіх рублях**	% гадавых, к/п	12	11	12	12	14	11	12	11	12	11	11
Абменны курс (афіцыйны) BYR/USD	с/п	2151	2146	2142	2141	2141	2145	2147	2152	2152	2153	2150
Абменны курс (афіцыйны) BYR/EUR	с/п	2587	2694	2729	2761	2805	2890	2948	3115	3155	3134	3161

* тэмпы росту даляравых паказнікаў (крыніца: разьлікі паводле дадзеных Міністэрства статыстыкі і аналізу).

** намінальная стаўка па новых крэдытах юрыдычным асобам (крыніца: НББ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу і НББ.

Асноўныя эканамічныя паказнікі		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Намінальны ВУП	BYR трлн	17.173	26.613	36.565	49.991	65.067	79.231	96.047
Намінальны ВУП*	USD млрд	12.1	14.5	17.7	23.1	30.2	36.9	44.8
Рост рэальнага ВУП	% г/г	4.7	5.0	7.0	11.4	9.4	9.9	8.2
Прамысловая вытворчасць	% г/г	5.9	4.5	7.1	15.9	10.5	11.3	8.5
Сельскагаспадарчая вытворчасць	% г/г	1.8	0.7	6.6	12.6	1.7	6.1	4.1
ІСЦ	% г/г с/п	61.1	42.6	28.4	18.1	10.3	7.0	8.4
ІСЦ	% г/г к/п	46.1	34.8	25.4	14.4	8.0	6.6	12.1
ІЦВПП	% г/г с/п	72.1	41.4	37.5	24.1	12.1	8.3	16.2
ІЦВПП	% г/г к/п	40.9	42.7	28.1	18.8	10.0	8.5	17.1
Экспарт (т/п, USD)	% г/г	10.9	9.8	24.4	35.7	15.8	21.8	--
Імпарт (т/п, USD)	% г/г	11.1	9.0	25.1	40.3	3.0	33.0	--
Бягучы рахунак	USD млн	-394	-311	-424	-1206	510	-1512	--
Бягучы рахунак	% ВУП	-3.2	-2.1	-2.4	-5.2	1.7	-4.1	--
ПЗІ (чыстыя)	USD млн	96	453	170	163	303	351	--
Міжнародныя рэзервы	USD млн	347	457	474	770	1297	1383	4182
Сальда дзяржбюджэту	% ВУП	-1.6	-0.2	-1.6	0.0	-0.6	2.2	0.6
Унутраны дзяржаўны доўг	% ВУП к/п	6.1	5.4	5.5	5.7	5.8	6.5	6.4
Знешні доўг (суцэльны)	% ВУП к/п	24.8	27.0	23.7	21.4	17.9	18.6	--
Грашовая база	% г/г к/п	225	32	50	42	74	20	38
Абменны курс (НББ)	BYR/USD с/п	1394	1784	2075	2160	2154	2145	2146
Абменны курс (НББ)	BYR/USD к/п	1580	1920	2156	2170	2152	2140	2150
Спрэд**	% с/п	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Спрэд**	% к/п	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR с/п	1239	1690	2353	2684	2681	2692	2937
Абменны курс (НББ)	BYR/EUR к/п	1392	1989	2695	2956	2550	2817	3167

* ВУП у даляравым эквіваленце за 2000 г. разьлічаны па рынковым (неафіцыйным) валютным курсе (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

** спрэд паміж безнаяўным курсам ценявага рынку і афіцыйным курсам (крыніца: Дасьледчы цэнтр ІПМ).

Крыніцы: Міністэрства статыстыкі і аналізу, Міністэрства фінансаў, НББ, Дасьледчы цэнтр ІПМ.

Умоўныя азначэнні:

г/г	зьмены год да году	нар.	нарастаючым вынікам
ІСЦ	індэкс спажывецкіх цэнаў	НББ	Нацыянальны банк Рэспублікі Беларусь
ІЦВПП	індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі	ПЗІ	простыя замежныя інвестыцыі
к/п	на канец перыяду	с/п	сярэдняя за перыяд
м/м	зьмены за месяц	трлн	трыльён
млн	мільён	ФСАН	Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва
млрд	мільярд	ЭЗ	Эўрапейскі Зьвяз